

UTICAJ I ZNAČAJ REGULATORNOG KAPITALA NA BANKARSKI SEKTOR REPUBLIKE SRPSKE

Vitomir Slijepčević¹

SAŽETAK

Bankarski sektor Republike Srpske predstavlja ključni faktor makroekonomske stabilnosti privrednog sistema zemlje. Zato sve promjene koje se dešavaju u ovom sektoru značajno utiču na ukupnost odnosa na finansijskom tržištu i u nacionalnoj ekonomiji zemlje. Cilj ovog istraživanja je prikazati pouzdanost i validnost propisnih parametara adekvatnosti regulatornog kapitala, finansijske poluge i drugih na ocjenu stabilnosti i sigurnosti bankarskog sektora, odnosno pojedinačno bilo koje banke. Zadatak ovog istraživanja je dobiti odgovor na pitanje: „Da li su minimalno propisane stope adekvatnosti regulatornog kapitala i finansijske poluge dovoljne da obezbijede stabilan bankarski sektor Republike Srpske?“ U radu su korišćene osnovne statističke metode istraživanja, grafičkog predstavljanja, analize, sinteze, komparacije i apstrahovanja dobijenih rezultata. Provedeno istraživanje je pokazalo da postoji konstantan rast parametara adekvatnosti kapitala i finansijske poluge, ali da njihova visina i raspon nije pouzdan pokazatelj stabilnosti i opstanka banaka.

KLJUČNE RIJEČI: banke, regulatorni kapital, osnovni kapital, finansijska poluga, kredit, rizik.

SUMMARY

The banking sector of Republika Srpska is a key factor in the macroeconomic stability of the country's economic system. Therefore, all the changes that are happening in this sector significantly affect the overall interconnection in the financial market and in the national economy. The aim of this research is to show the reliability and validity of the prescribed parameters of regulatory capital adequacy, financial leverage and other parameters to assess the stability and security of the banking sector, or individually any bank. The task of this research was to answer the question: "Are the minimum prescribed adequacy ratios of regulatory capital and financial leverage sufficient to ensure a stable banking sector of Republika Srpska?" The paper used basic statistical research methods, graphical representation, analysis, synthesis, comparison and abstraction of the obtained results. The conducted research showed that there is a constant growth of capital adequacy parameters and financial leverage, but that their height and range is not a reliable indicator of the stability and survival of banks.

KEYWORDS: banks, regulatory capital, share capital, leverage, credit, risk.

1 Vanredni profesor, Slobomir P Univerzitet, Bijeljina, rimotiv@yahoo.com

UVOD

Bankarski sektor jedne zemlje je osnovni faktor ekonomske stabilnosti te zemlje, a razlog za to leži u činjenici da je on najznačajniji eksterni subjekt finansiranja kako kod nas, tako i u svijetu. Zato se istraživanju bankarskog sektora mora posvetiti dužna pažnja s ciljem detektovanja slabosti i nedostataka, njihovog prezentovanja stručnoj i naučnoj javnosti i ugrađivanja u regulatorne mehanizme. Ovo istraživanje je provedeno u bankarskom sektoru Republike Srpske korišćenjem javno dostupnih informacija i izvještaja putem sajtova Banjalučke berze a.d. Banja Luka, Agencije za bankarstvo Republike Srpske, te adekvatne literature. Rezultati istraživanja su prikazani tekstualno, tabelarno i grafički putem relativnih i apsolutnih pokazatelja.

Kroz ovo istraživanje analizirali smo ulogu i značaj regulatornog kapitala u petogodišnjem vremenskom periodu, njegovu visinu i način izračunavanja, te stopu adekvatnost kapitala i stopu finansijske poluge bankarskog sektora Republike Srpske. Posebnu pažnju posvetili smo odnosu regulatornog kapitala i neto aktive. Nadalje ovo istraživanje moguće je proširiti na druge parametre, a posebno imajući u vidu da kapital, uopšteno posmatrano, treba da omogući stabilan i siguran rad banaka u Republici Srpskoj, pa shodno tome i regulatorni, osnovni i ukupan kapital banaka je garancija za ukupnu aktivu banke, i bilansu i vanbilansnu.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Bankarski sektor Republike Srpske čini 8 banaka koje posjeduju razgranatu mrežu i posluje sa ukupno 284 organizaciona dijela, zapošljavaju ukupno 2.969 radnika, ukupna aktiva iznosi 9,7 milijardi KM i bilježi rast od 276,4 miliona KM, odnosno 3%. Pojedinačni rast aktive po bankama je bio u rasponu od 1,2 do 10,7%. Sve banke prema veličini aktive se mogu podijeliti u tri grupe, i to²:

1. Grupa banaka sa bruto aktivom preko 1,4 milijarde KM, a čine je tri banke koje imaju učešće od 64,6% u ukupnoj aktivu, 61,8% u ukupnim kreditima, 65,7% u ukupnim depozitima i 68,1% u ukupno zaposlenim u bankarskom sektoru.
2. Grupa banaka sa bruto aktivom od 700 do 1.400 miliona KM, a čine je dvije banke koje imaju učešće od 21,3% u ukupnoj aktivu, 23,7% u ukupnim kreditima, 20,6% u ukupnim depozitima i 11,4% u ukupno zaposlenim u bankarskom sektoru.
3. Grupa sa bruto aktivom ispod 700 miliona KM su tri banke koje imaju učešće u ukupnoj bruto aktivu bankarskog sektora Republike Srpske 14,1%, ukupnim kreditima 14,5%, ukupnim depozitima 13,6%, te zapošljavaju 20,5% od ukupnog broja zaposlenih u bankarskom sektoru.

Snaga i stabilnost bankarskog sektora RS zavisi od visine i sposobnosti kapitala banaka da apsorbuje i osigura otpornost bankarskog sektora na potencijalne rizike, a u cilju održavanja sigurnog i stabilnog poslovanja bankarskog sektora, te mogućnosti izvršavanja obaveza prema svim povjeriocima. Od 31.12.2017. godine, banke su obavezne da izvještavaju Agenciju za bankarstvo RS o stopama i nivoima regulatornog kapitala, osnovnog i redovnog osnovnog kapitala, kapitalnim zahtjevima i finansijskoj poluzi³.

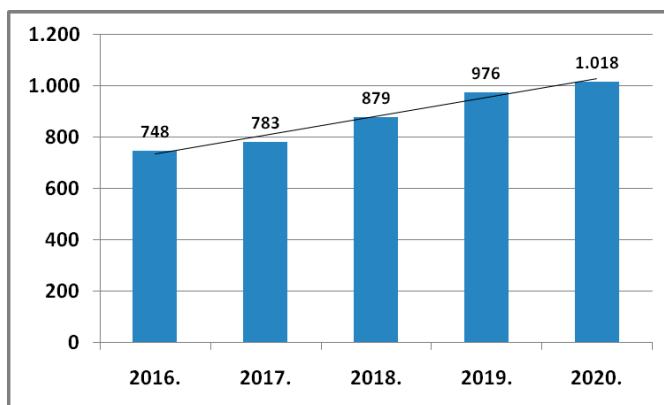
2 https://www.abrs.ba/public/data/documents/1611/20201231_Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS.pdf (21.6.2021.)

3 <https://www.abrs.ba/public/data/documents/998/OdlIzrKapBan.pdf>, Odluka o izračunavanju kapitala banaka i Odluka

REGULATORNI KAPITAL BANKARSKOG SEKTORA REPUBLIKE SRPSKE						
Redni broj	Opis	Iznosi u milionima KM				
		2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1.	REGULATORNI KAPITAL (2+5-6)	748	783	879	976	1.018
2.	OSNOVNI KAPITAL (3+4)	688	711	807	899	923
3.	Redovni osnovni kapital	798	711	805	898	917
4.	Dodatni osnovni kapital	-110	0	2	1	6
5.	DOPUNSKI KAPITAL	107	72	72	77	95
6.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA BANKE	47	0	0	0	0

Tabela 1. Regulatorni kapital 2016. do 2020. godine

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjen za odbitne stavke kapitala (gubici, nedostajuće rezerve) i banke su dužne održavati ga u propisanom iznosu. Regulatorni kapital bankarskog sektora Republike Srpske sa stanjem na dan 31.12.2020. godine iznosi 1,8 milijardi KM i veći je za 42 miliona KM ili za 4% u odnosu na 2019. godinu. Osnovni kapital iznosi 923 miliona KM i veći je za 24 miliona KM ili 3%, a sastoji se od redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 917 miliona KM i dodatnog osnovnog kapitala u iznosu od 6 miliona KM. Dopunski kapital iznosio je 95 miliona KM i veći je za 18 miliona KM ili 24% u odnosu na kraj 2019. godine.

Grafikon 1. Grafički prikaz regulatornog kapitala za period od 2016. do 2020. godin, izražen u milionima KM

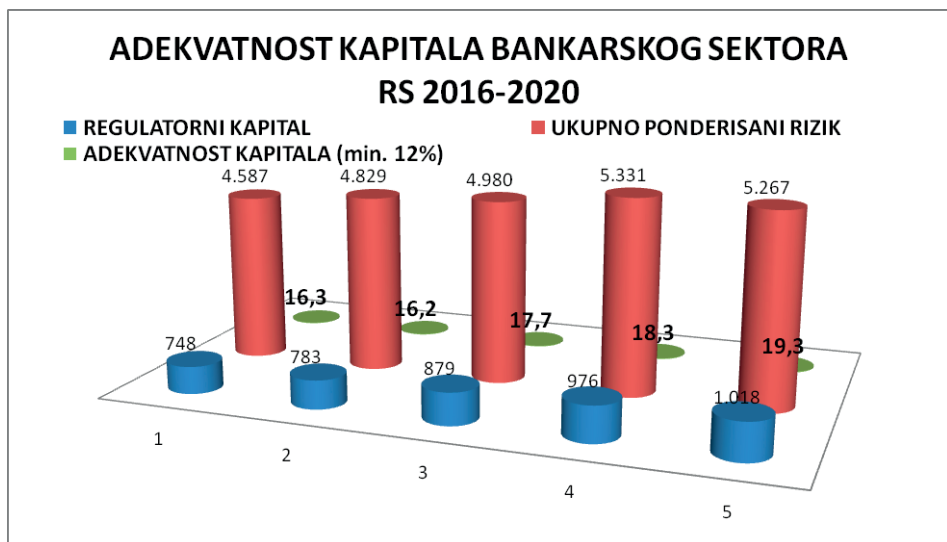
U posmatranom petogodišnjem periodu ukupan regulatorni kapital porastao je za 270 miliona KM, a ukupna neto aktiva za 1.833 miliona KM. Stopa adekvatnosti kapitala rasla je od 16,3% do 19,3% i u odnosu na minimalno propisanu od 12% predstavlja zadovoljavajuću vrijednost.

ADEKVATNOST KAPITALA BANKARSKOG SEKTORA REPUBLIKE SRPSKE						
Redni broj	Opis	Iznosi u milionima KM				
		2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1.	REGULATORNI KAPITAL	748	783	879	976	1.018
2.	UKUPNO PONDERISANI RIZIK	4.587	4.829	4.980	5.331	5.267
3.	ADEKVATNOST KAPITALA 1/2x100 (min. 12%)	16,3	16,2	17,7	18,3	19,3

Tabela 2. Adekvatnost kapitala bankarskog sektora Republike Srpske u periodu 2016. do 2020. godine

„Ukupan iznos izloženosti riziku predstavlja zbir izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik, tržišni rizik (rizik pozicije, devizni i robni rizik), operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan s velikim izloženostima koje proizilaze iz stavki u knjizi trgovanja.“⁴

U skladu sa navedenim regulatornim zahtjevom po pitanju ukupne izloženosti riziku vidljivo je da je ponderisani rizik značajno manji od neto aktive, odnosno ukupne aktive i zato smo uveli još jedan parametar posmatranja adekvatnosti kapitala (Tabela 4.) i to, kao odnos regulatornog kapitala i neto aktive. Taj parametar je manji od stope regulatornog kapitala i kreće se u rasponu od 11,2 do 12% za posmatrani period. Ovaj pokazatelj nam ujedno daje i odgovor na pitanje: „Zašto je došlo do propadanja određenog broja banaka u Republici Srpskoj iako su regulatorni zahtjevi bili kod većine njih ispunjeni?“ Smatramo da za privrede zemalja koje imaju slabo razvijenu privredu i tržište kapitala ne mogu se identično primjenjivati regulatorni mehanizmi razvijenih ekonomija i tržišta. Regulatorni zahtjevi treba da budu veći, a kontrole detaljnije.

Grafikon 2. Grafički prikaz adekvatnosti kapitala 2016. do 2020. godine

⁴ https://www.abrs.ba/public/data/documents/I611/20201231_Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS.pdf (21.6.2021.)

Podaci adekvatnosti kapitala prema metodologiji Agencije za bankarstvo Republike Srpske pokazuju rast i viši su od propisanog minimuma od 12%, a izračunavaju se kao odnos regulatoprnog kapitala i ukupno ponderisanog rizika.

Kao posebno značajan parametar adekvatnosti kapitala analizirali smo finansijsku polugu bankarskog sektora Republike Srpske. Odlukom o izračunavanju kapitala banaka⁵ uspostavljena je nova metodologija izračunavanja finansijske poluge kao odnos osnovnog kapitala i ukupne izloženosti banke na zadnji dan izvještajnog perioda (minimalna stopa 6%).

Ukupna izloženost banke predstavlja zbir bilansne izloženosti umanjene za ispravke vrijednosti i vanbilansne izloženosti umanjenih za rezerve izračunate po međunarodnim računovodstvenim standardima uz primjenu adekvatnih faktora konverzije, te sve umanjeno za iznos odbitnih stavki aktive. Odbitne stavke aktive čine stavke ostale nematerijalne imovine i odložena poreska sredstva.

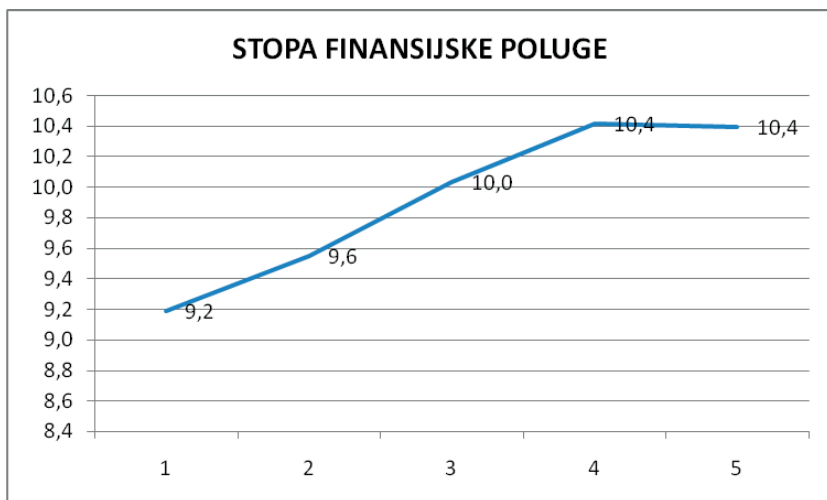
FINANSIJSKA POLUGA BANKARSKOG SEKTORA RS 2016 – 2020						
Redni broj	Opis	Iznosi u milionima KM				
		2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1	OSNOVNI KAPITAL	688	711	807	899	923
2	IZLOŽENOSTI STOPE FINANSIJSKE POLUGE	7.486	7.442	8.043	8.632	8.880
3	STOPA FINANSIJSKE POLUGE % ((1/2)x100) minimalno 6%	9,2	9,6	10,0	10,4	10,4

Tabela 3. Finansijska poluga bankarskog sektora Republike Srpske za period od 2016. do 2020. godine

Stopa finansijske poluge za posmatrani period ima tendenciju rasta od 9,2% 2016. do 10,4 2020. godine i veća je od minimalno propisane od 6%. Na dan 31.12.2020.godine ova stopa za nivo bankarskog sektora RS veća je za 4,4% od minimalno propisane, a pojedinačno po bankama kreće se od 7,2% do 16,6%.

Banke čija stopa finansijske poluge konvergira minimalnoj stopi imaju problem sa adekvatnošću kapitala i nalaze se u zoni rizika.

5 <https://www.abrs.ba/public/data/documents/998/OdIzrKapBan.pdf> (22.6.2021.)

Grafikon 3. Stopa finansijske poluge bankarskog sektora Republike Srpske 2016-2020 godine

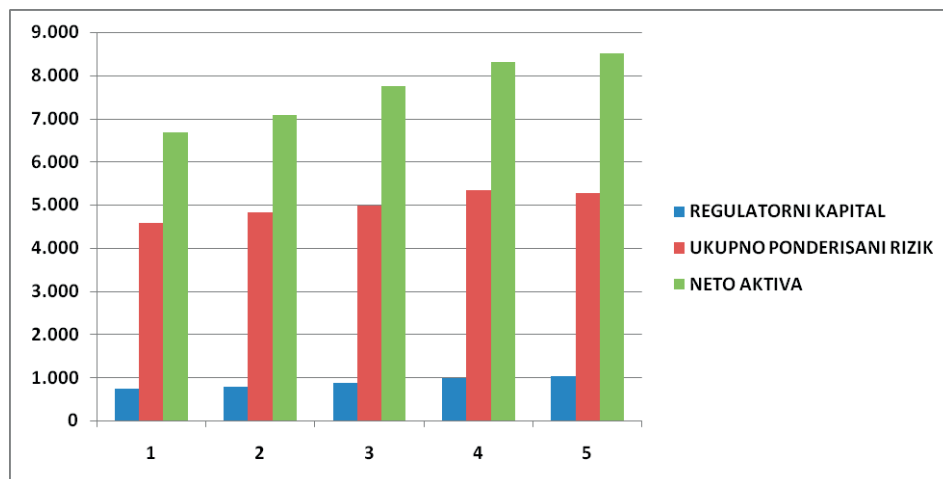
Ovaj pokazatelj može posebno biti interesantan u procjeni stabilnosti poslovanja banaka i u uslovima kada one formalno ispunjavaju sve regulatorne zahtjeve nadležnih institucija. Zato smo u ovo istraživanje uvrstili još jedan parametar posmatranja adekvatnosti kapitala, a kao odnos regulatornog kapitala i neto aktive. Na ovaj način smo težište stavili na neto aktivu, a ne na ponderisani rizik. Smatramo da je neto aktiva podložna ukupnom riziku poslovanja i da je zato neophodno uključiti i ovaj parametar adekvatnosti prilikom izračunavanja rizika poslovanja banaka u Republici Srpskoj, i to kao regulatorni okvir koji ne smije biti manji od 12%, a stopu regulatornog kapitala podići na 15%.

REGULATORNI KAPITAL I NETO AKTIVA						
Redni broj	Opis	Iznosi u milionima KM				
		2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1.	REGULATORNI KAPITAL	748	783	879	976	1.018
2.	UKUPNO PONDERISANI RIZIK	4.587	4.829	4.980	5.331	5.267
3.	ADEKVATNOST KAPITALA ((1/2)*100) min. 12%	16,3	16,2	17,7	18,3	19,3
4.	NETO AKTIVA	6.676	7.088	7.760	8.298	8.509
5.	ODNOS REGULATORNOG KAPITALA I NETO AKTIVE (1/4)*100	11,2	11,0	11,3	11,8	12,0

Tabela 4. Odnos regulatornog kapitala i neto aktive u bankarskom sektoru RS za period 2016-2020 godina

Rizik poslovanja bankarskog sektora Republike Srpske ne obuhvata samo ponderisani rizik već se on odnosi i na rizik po netao i ukupnu aktivu, pa smo zato u ovo istraživanje uveli i stopu odnosa regulatornog kapitala i neto aktive koji realnije prikazuje rizike po-

slovanja banaka, a posebno imajući u vidu tržišne uslove poslovanja i procjene vrijednosti imovine, naročito u rizičnim periodima poslovanja banaka⁶.

Grafikon 4. Grafički prikaz osnovnih parametara regulatornog kapitala bankarskog sektora RS za period 2016-2020 godina

Sličan pristup ima Basel III standard koji predstavlja Globalni regulatorni okvir za otpornost banaka i bankarskih sistema.

„Za razliku od ponderiranog omjera kapitalnog rizika koji uspoređuje kapital banke s rizikom prilagodbe imovine banke, Basel III je poluga koja uspoređuje razinu kapitala banke s ukupnom aktivom bez obzira na njihov stupanj rizika. Prema zahtijevanom koeficijentu finansijske poluge, Basel III osigurava da banke zadrže barem minimalni iznos kapitala u bilo koje vrijeme čime se izbjegava praksa banaka pri kojoj izbjegavaju zadržavanje minimalnog iznosa kapitala. Dakle, finansijska poluga osigurava situaciju pri kojoj će banke imati barem neku količinu kapitala koja ih štiti od nepredviđenog gubitka.“⁷

U posljednjoj dekadi poslovanja bankarskog sektora Republike Srpske nekoliko banaka je propalo iako su izvještaji nadležnih i nezavisnih institucija, u periodu 2-3 godine prije uvođenja privremene uprave u njih, pokazivali ispunjenost regulatornih zahtjeva, pa zato je neophodno preispitati postojeće regulatorne okvire.

DISKUSIJA

Svrha uspostavljanja regulatornog okvira za rad banaka je obezbijediti siguran, stabilan i pouzdan bankarski finansijski sistem kao globalni faktor makroekonomskih tokova. Cilj je ostvariti sigurnost bankarskih povjerenika i investitora. Regulatorni nadzor nad bankarskim sektorom Republike Srpske vrše nadležna tijela Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, svako iz svoje nadležnosti.⁸

6 Nelikvidnost, insolventnost, privremena uprava, stečaj.

7 <https://pdfs.semanticscholar.org/77fc/9e9e32c26c1dc29c9cb4021d6f14bd025113.pdf> (22.6.2021.)

8 Agencija za bankarstvo RS, Centralna banka BiH, Agencija za osiguranje depozita BiH.

Radman, Peša, A., Zubak, V., Mitrović, D., u svom radu (Radman, Peša, A., Zubak, V., Mitrović, 2021.) „Regulacija financijskog tržišta prije i nakon svjetske krize“, analiziraju pitanje regulatornog nadzora nad radom banaka u Hrvatskoj i konstatuju sljedeće: „Regulacija financijskih tržišta pokazuje se kao iznimno zahtijevan zadatak zbog kompleksnosti takvih tržišta i sposobnosti financijskih subjekata na tim tržištima da se prilagođavaju regulatornim mjerama i zaobilaze zahtjeve propisane od strane BCBS-a. Većina provedenih mjera događala se na način da su se propisi donosili „u hodu“ ili kao rezultat već nastalih problema što je znatno umanjilo efektivnost tih mjera. Iako postoji nastojanje da se postigne dugoročna stabilnost financijskih tržišta kroz regulaciju, vidljivo je da postoji sukob interesa u vidu osiguravanja ravnopravnih uvjeta za sve sudionike na financijskim tržištima i glavnog cilja u vidu ostvarivanja profita. Nedavna kažnjavanja velikih banaka pokazala su se ispravnim načinom suzbijanja manipulacije društvom u cjelini. No, još uvijek se postavlja pitanje zašto je moralo proći više od pet godina da bi se otkrile financijske manipulacije, jer bi njihovo otkrivanje u vrijeme samog izbijanja problema možda dovelo do brže reakcije i povoljnijih rezultata u cjelini. Subjekti na financijskim tržištima do sada su bili skloni zaobilaziti propisane mjere regulacije kako bi ostvarili veće profite bez razmišljanja o dalekosežnim posljedicama svojih poteza.“ Njihovo istraživanje pokazuje kako se i pored visokog nivoa regulative kroz bazelske standarde ne čini dovoljno da se poveća sigurnost poslovanja banaka, a samim time i sigurnost za deponente i investitore. Predstavnici banaka nastoje zaobići regulatorne propise, a što u konačnici dovodi do problema u poslovanju banaka. U bankarskom sektoru Republike Srpske imali smo slučaj Bobar banke, Balkan investment banke, a kasnije i Banke Srpske koje su na veoma sličan način došle u stečaj. a odgovornost menadžmenta banake još se utvrđuje i procesuiru.

Ravić, N., u svom radu (Ravić, 2014.) „Predviđanje faktora okruženja kao mera za smanjenje rizika poslovanja“, ističe da: „Postoji puno različitih definicija rizika. U najširem smislu, rizik predstavlja negativno odstupanje od ishoda koji se očekuje. Rizik je mogućnost da se desi potencijalni događaj ili aktivnost koja može negativno uticati na ostvarenje ciljeva organizacije. On se meri u smislu njegovog uticaja i verovatnoće. U svim tipovima eksternog okruženja može doći do pojave rizika koji mogu ugroziti preduzeće.“ Autor u svom radu generalno istražuje rizik poslovanja privrednih subjekata i predviđanje faktora okruženja koji mogu dovesti do njega, a sve s ciljem predupređenja njegovog nastanka.

Lazarević, M., u svom radu (Lazarević, 2016) „Finansijski benčmarking u bankarstvu“ piše o potrebi primjene finansijskog benčmarkinga kao tehnike naprednog upravljanja bankama sa ciljem da se utvrde razlike u finansijskim performansama u odnosu na konkurenciju. Osnovu njegovog istraživanja čine razne racio analize, a koje provodi kroz grupisanja (klasterizaciju) banaka sličnih performansi s ciljem da se omoguću uporedivost dobijeni parametara. On nadalje ističe: „Kako bi se unapredio analitički kapacitet van centralnih banaka, neophodno je da regulatorna tela i/ili udruženja banaka, na osnovu repozitorijuma finansijskih izveštaja banaka, prošire skup indikatora finansijske stabilnosti banaka koji bi bio javno dostupan. Na taj način bi se još više podstakao finansijski BM što bi uticalo na veću konkurentnost od koje bi svi imali koristi. Dalje istraživanje bi moglo ići u smeru uključivanja indikatora koji trenutno nisu javno dostupni, kao što su stopa adekvatnosti kapitala, pokrivenost nenaplativih potraživanja ukupnim rezervama i učešće dospelih u ukupnim potraživanjima, što bi unapredilo analizu.“

Mirković, V., u svom radu (Mirković, 2014.) „Stres testovi u finansijskim institucijama“ istražuje ulogu i značaj test stresa kao metode pomoću koje proučava ponašanje banaka u neočekivanim i nepredvidivim situacijama. On tvrdi da: „Svaka finansijska kriza, pa i ova posljednja - globalna ekonomska kriza, po mnogim poslenicima ekonomske struke i najdublja i sa dalekosežnim posledicama po svetske ekonomije, pokušava da nađe odgovore na pitanja koja su izbila u prvi plan tek sa eskalacijom same krize. Među brojnim pitanjima, jedno od najčešćih se odnosi na utvrđivanje uzroka ranjivosti finansijskog sistema i moguće prevencije u budućnosti od sličnih događaja. Samim tim čine se pokušaji da se neizvesnost i rizik kvantifikuju ukoliko je to moguće, a sam stepen rezistentnosti finansijskog sistema na neočekivane događaje u budućnosti povećava.“ Sve finansijske insitucije širom svijeta, pa i kod nas u Republici Srpskoj, kao dio prihvaćenih obaveza i procedura koje proizilaze iz Bazelske regulative, provode stres testove koji su de facto postali dio integralnih politika i procedura u bankama, s ciljem predupređenja rizika poslovanja.

Matić, V., u svom radu (Matić, 2014.) „Upravljanje izloženošću-alati (4)“ bavi se scenarijom analize kao kompleksnim i dinamičnim pristupom proceni budućih izloženosti, a koji treba u ranoj fazi da upozori banke na moguća rizična stanja, kao prva faza upravljanja izloženošću. Druga faza je revizija parametara scenarija od strane nezavisnih eksperata i ažuriranje obrazaca scenarija, a u trećoj fazi se vrši revizija potrebnog ekonomskog kapitala u odnosu na izloženost riziku/rizicima. U rezimeu svog rada ona kaže: „Svest o izloženosti rizicima u poslovanju, kao i o potrebi i mogućnostima da se upravlja njima, inicirala je razvoj discipline upravljanja rizicima, kao i razvoj alata kojima se banka služi u tom procesu. Ceo proces rezultat je novije istorije razvoja, a na njegovu dinamiku i rezultate značajno je uticao razvoj informacionih tehnologija. One su omogućile formiranje baza podataka, kao osnovnog alata za upravljanje izloženošću, ali su otvorile i brojne mogućnosti za razvoj novih, savremenih alata, kojima se izloženost može meriti, kako u odnosu na pojedine vrste rizika, tako i u odnosu na agregatnu izloženost.“

Slijepčević, V., u svom radu (Slijepčević, 2019) „Ocjena stabilnosti bankarskog sektora Bosne i Hercegovine primjenom Altmanovog Z“-score modela“ bavio se istraživanjem bankarskog sektora BiH primjenom navedenog modela za bankarski sektor u uslovima nerazvijenog finansijskog tržišta, a kao što je bankarski sektor BiH. On konstatuje sljedeće: „Sve banke u Bosni i Hercegovini su smještene u rasponu od $Z''=3,75$ do $Z''=5,25$, odnosno od CCC+ do BB prema Standard & Poor's modelu. Za 2 od 8 banaka, a koje se nalaze u sivoj zoni poslovanja i učestvuju sa 18,75% u ukupnoj aktivni bankarskog sektora Bosne i Hercegovine, postoje objektivne mogućnosti da izađu iz sive u bezbjednu zonu poslovanja, a ostalih 6 mora učiniti značajnije kapitalno jačanje i racionalizaciju vlastitog poslovanja kako bi to ostvarile. Od 15 banaka, koje se nalazi u problematičnoj zoni poslovanja, njih 10 imaju mogućnost za prelazak u višu sivu zonu. Tri banke imaju najniži rejting $Z''=3,75$, a prema Standard & Poor's modelu CCC+ njihov rad i opstanak je neizvjestan.“

ZAKLJUČAK

Zvanični izvještaji o stanju bankarskog sektora Republike Srpske govore o ispunjenosti svih regulatornih parametara banaka, pa shodno tome regulatorne agencije konstatuju da sve banke ispunjavaju uslove za rad. Kroz ovo istraživanje bavili smo se parametrima regulatornog kapitala, finansijske poluge i odnosa regulatornog kapitala i neto aktive. Smatramo

da su, bez obzira na ispunjenost regulatornog uslova o adekvatnosti kapitala i finansijske poluge od strane svih banaka, postojeći regulatorni mehanizmi adekvatni za uređena, razvijena finansijska tržišta, ali nisu za finansijsko tržište Republike Srpske i njoj slična tržišta. Neophodno je postojeće regulatorne parametre povećati i uvesti nove, a sve s ciljem jačanja kapitalne osnove bankarskog sektora RS kako bi on mogao adekvatno odgovoriti u kriznim situacijama po bankarski sektor RS, a i po svaku banku pojedinačno.

LITERATURA

1. https://www.abrs.ba/public/data/documents/721/Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS_31122016.pdf
2. https://www.abrs.ba/public/data/documents/1129/Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS_31122017.pdf
3. https://www.abrs.ba/public/data/documents/1244/Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS_31122018.pdf
4. https://www.abrs.ba/public/data/documents/1434/20191231_Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS.pdf
5. https://www.abrs.ba/public/data/documents/1611/20201231_Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS.pdf
6. <https://www.abrs.ba/public/data/documents/998/OdlIzrKapBan.pdf> „Odluka o izračunavanju kapitala banaka i Odluka o izvještavanju o adekvatnosti kapitala banke“
7. <https://www.abrs.ba/public/data/documents/998/OdlIzrKapBan.pdf>
8. <https://pdfs.semanticscholar.org/77fc/9e9e32c26c1dc29c9cb4021d6f14bd025113.pdf>
9. Lazarević, M.: Finansijski benčmarking u bankarstvu: Časopis Bankarstvo, 2016, vol. 45, br. 3 (74-113): Udruženje banaka Srbije p.u.: Beograd, 2016.
10. Matić, V.: Upravljanje izloženošću-alati (4): Časopis Bankarstvo, 2014, br.1 (156-161): Udruženje banaka Srbije p.u.: Beograd, 2014.
11. Mirković, V.: Stres testovi u finansijskim institucijama: Časopis Bankarstvo, 2014, br.1 (88-117): Udruženje banaka Srbije p.u.: Beograd, 2014.
12. Radman, Peša, A., Zubak, V., Mitrović, D.: Regulacija finansijskog tržišta prije i nakon svjetske krize: Oeconomica Jadertina 1/2015.: <https://pdfs.semanticscholar.org/77fc/9e9e32c26c1dc29c9cb4021d6f14bd025113.pdf>
13. Ravić, N.: Predviđanje faktora okruženja kao mera za smanjenje rizika poslovanja: Anali poslovne ekonomije: broj 11 (101-111) Godina VI (sveska 2): Univerzitet za poslovni inženjering i menadžment: Banja Luka, 2014.
14. Slijepčević, V.: Ocjena stabilnosti bankarskog sektora Bosne i Hercegovine primjenom Altmanovog Z"-score modela: Međunarodno indeksirani naučno-stručni časopis, Poslovni konsultant, godina XI, Broj 86.: Tuzla, 2019.